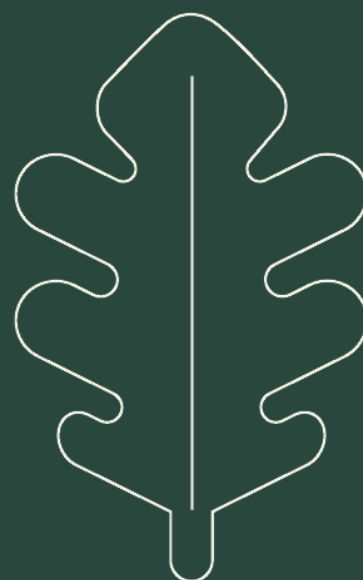

LIETUVOS ZOOLOGIJOS SODO STRATEGIJA 2023–2028 M.

TURINYS

SANTRAUKA.....	3
1. ESAMA SITUACIJA IR IŠŠŪKIAI	5
1.1. APLINKA IR GYVŪNŲ GEROVĖ.....	5
1.2. DARBUOTOJAI IR VEIKLA.....	6
1.3. TYRIMAI IR PROJEKTAI.....	8
1.4. LANKYTOJAI.....	9
1.5. RINKODARA IR RYŠIAI SU VISUOMENE.....	11
1.6. VISUOMENĖS ŠVIETIMAS IR MOKYMOSI GALIMYBĖS.....	12
1.7. FINANSINIAI IŠŠŪKIAI	13
2. SSGG ANALIZĖ	15
3. LIETUVOS ZOOLOGIJOS SODOS STRATEGIJA 2023–2028 M.....	17
3.1. VIZIJA, MISIJA, VERTYBĖS.....	17
3.2. STRATEGINĖS KRYPTYS IR TIKSLAI.....	18
3.3. STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO RODIKLIAI	22
4. STRATEGINIS LIETUVOS ZOOLOGIJOS SODO 2023–2028 M. PLANAS.....	23
ŠALTINIAI	28

SANTRAUKA

Lietuvos zoologijos sodas (toliau – LZS) yra seniausias zoologijos sodas Lietuvoje, veikiantis nuo 1938 metų. Zoologijos sodas įsikūręs netoli Kauno miesto centro, teritorijoje tarp Ažuolyno parko ir Adomo Mickevičiaus slėnio. LZS šiuo metu uždarytas. Siekdamas sukurti kokybiškas gyvūnų įkurdinimo ir laikymo buveines ir išskirtinę lankytojų patirtį užtikrinančią infrastruktūrą, biudžetinė įstaiga „Lietuvos zoologijos sodas“ įgyvendina zoologijos sodo rekonstrukcijos projektą „Visuomenės aplinkosauginį švietimą skatinančios infrastruktūros atnaujinimas Lietuvos zoologijos sode“. LZS po rekonstrukcijos planuoja atsidaryti 2023 m. spalio mėnesį.

Lietuvos zoologijos sodo strategijoje pristatomas siekis tapti moderniu biologinės įvairovės išsaugojimo ir mokslo centru, kuriančiu glaudų žmogaus ir gamtos tarpusavio ryšį.

Lietuvos zoologijos sodo strategijoje 2023–2028 m. (toliau – Strategija) pateikiama esamos situacijos ir SSGG analizė, vizija, misija, vertybės, strateginės kryptys, strateginiai tikslai, tikslų rodikliai. Strategija parengta bendradarbiaujant su LZS vadovų komanda, organizuojant 2 strategines sesijas ir papildomus strategijos aptarimus.

Dėl COVID-19 pandemijos ir LZS rekonstrukcijos besitęsiantis uždarymas yra vienas didžiausių iššūkių, su kuriais pastaruoju metu susiduria zoologijos sodas. 2023 m. rudenį bus sudarytos galimybės užtikrinti, kad suinteresuotosios šalys ir Lietuvos visuomenė naujai suvoktų Lietuvos zoologijos sodo, kaip gamtosaugos ir švietimo organizacijos, tikslą ir prisidėti prie vizijos, kur žmonės gyvena darniai su gamta, įgyvendinimo.

Gyvūnų gerovė – Lietuvos zoologijos sodo vizijos pagrindas. LZS sieks išsaugoti biologinę įvairovę ateities kartoms, skatins žmones pažinti ir prisidėti prie gamtos ir nykstančių gyvūnų rūšių išsaugojimo.

Lietuvos zoologijos sodo vizijai įgyvendinti keliami strateginiai tikslai, kurie grupuojami į tris strategines kryptis:

1. Biologinės įvairovės išsaugojimas;
2. Visuomenės švietimas, bendruomenės įtraukimas ir paslaugų kokybės gerinimas;
3. Tvarios ir bendruomeniškos organizacijos kūrimas.

Lietuvos zoologijos sodas siekia didinti savo indėlį į laukinės gamtos ir buveinių išsaugojimą Lietuvoje ir visame pasaulyje, įkvėpti lankytojus prisidėti prie gamtos ir nykstančių gyvūnų rūšių išsaugojimo, sudominti įvairesnę auditoriją lankytis zoologijos sode ir dalyvauti švietimo programose, gerinti lankytojų patirtį visais metų laikais, bendradarbiauti su įvairiomis suinteresuotomis šalimis, mažinti poveikį aplinkai.

Lietuvos zoologijos sodas yra Europos zoologijos sodų ir akvariumų asociacijos (angl. *European Association of Zoos and Aquaria – EAZA*) narys-kandidatas, nuo 1992 m. dalyvauja retų ir nykstančių gyvūnų europinėje veisimo programoje (EEP). LZS ir toliau įsipareigoja vadovautis LR teisės aktais, ES zoologijos sodų direktyvos gerosios praktikos ir EAZA rekomendacijomis, tai zoologijos sodui sudaro galimybes būti Europos ir pasaulio gamtosaugos organizacijų tinklo, įsipareigojusio išsaugoti rūšis ir jų buveines, dalimi.

1. ESAMA SITUACIJA IR IŠŠŪKIAI

1.1. APLINKA IR GYVŪNŲ GEROVĖ

Lietuvos zoologijos sodas yra seniausias zoologijos sodas Lietuvoje, įkurtas Tado Ivanausko ir bendraminčių iniciatyva Kauno Ažuolyno parko teritorijoje (15,66 ha), lankytojams atvertas 1938 m. liepos 1 d. Zoologijos sodas toje pačioje vietoje išliko iki šių dienų.

Lokacija yra patraukli, nes zoologijos sodas įsikūręs viename didžiausių miesto parkų Lietuvoje, netoli Kauno miesto centro šurmulio. LZS teritorija yra tarp Ažuolyno parko ir Adomo Mickevičiaus slėnio. Mes rūpinamės aplinka ir prisiimame atsakomybę už mūsų globojamą išskirtinį kraštovaizdį. Zoologijos sodas – tai erdvė, kurioje žmogus jaučia harmoniją su gamta. Teritorijoje įrengti keturi dirbtiniai vandens tvenkiniai, skirti vandens paukščių ekspozicijai. Reljefas sudėtingas, galima išskirti 3 zonas sklype pagal žemės reljefą – viršutinė terasa (~6 ha), šlaitai (~6 ha) ir apatinė terasa (~3,6 ha).

Šiandien efektyvūs zoologijos sodai yra gyvūnų išsaugojimo ir gerovės organizacijos. Gyvūnų gerovė – mūsų įsipareigojimas, todėl siekiame sukurti kokybiškas gyvūnų įkurdinimo ir laikymo sąlygas ir išskirtinę lankytojų patirtį užtikrinančią kokybišką infrastruktūrą. Šiam tikslui pasiekti 2020–2023 m. įgyvendiname projektą „Visuomenės aplinkosauginį švietimą skatinančios infrastruktūros atnaujinimas Lietuvos zoologijos sode“. Projekto įgyvendinimo metu pastatyti nauji pastatai:

- Veterinarijos pastatas, kuriame įrengti vidaus ir lauko voljerai, operacinės, procedūrinės patalpos ir laboratorija; sudarytos sąlygos visas gyvūnų priežiūros paslaugas atlikti vietoje.
- Egzotariumas (4000 m²), edukacinis centras ir lauko voljerai; egzotariumas, kuriame bus galimybės susipažinti su šilumamėgiais gyvūnais, atviromis dykumų, atogrąžų miškų zonos ekspozicijomis (3000 m²), liūtų ekspozicija (1000 m²) veiks ištisus metus.

- Gyvūnams skirti pastatai ir voljerai; primatai įsikurs viršutinėje ir apatinėje zoologijos sodo dalyse; žemutinėje dalyje, prie vandens paukščių telkinio, įsikurs kapuciniai; aukštutinėje dalyje pastatas taps naujais namais primatų grupei.

Nauji pastatai ir statiniai atitinka LR teisės aktų ir tarptautinius reikalavimus (ES zoologijos sodų direktyvos gerąsias praktikas, EAZA rekomendacijas). Ekspozicijų prieinamumas pritaikytas ribotas judėjimo galimybes turintiems asmenims. Teritorijoje įrengtas takas, skirtas sujungti viršutinę ir apatinę teritorijos dalis, apžvalgos bokštas su liftu, iš kurio bus galima stebėti atsinaujinusias lauko ekspozicijas. Taip pat vaikams įrengtos kelios lauko žaidimų erdvės.

Mes ir toliau įsipareigojame užtikrinti gyvūnų gerovę, plėtodami kokybiškas gyvūnų įkurdinimo ir laikymo sąlygas, įveiklindami nenaudojamas teritorijas.

1.2. DARBUOTOJAI IR VEIKLA

Atsižvelgiant į gyvūnų, lankytojų ir darbuotojų poreikius, zoologijos sodo valdymas yra sudėtingas procesas, reikalaujantis suderinti atsakingą gyvūnų priežiūrą ir kokybišką lankytojų patirtį.

2022 m. pabaigoje LZS dirbo 91 darbuotojas. LZS pareigybių skaičius: administracijoje – 5, veterinarijos skyriuje – 4, kuratorių grupėje – 4,5, gyvūnų prižiūrėtojų pogrupyje – 41, rinkodaros ir edukacijos skyriuje – 8, administravimo skyriuje – 9,5, pašarų skyriuje – 8, ūkio skyriuje – 28. Visi darbuotojai yra įsipareigoję Lietuvos zoologijos sodui, dalis jų dirbantys ne vieną dešimtmetį. Darbuotojams organizuojami mokymai, jie dalyvauja konferencijose. Mes ir toliau investuosime į savo darbuotojų tobulėjimą sudarydami jiems galimybes dalyvauti mokymuose, konferencijose, mokslinėse veiklose.

Mes įsipareigojame pritraukti ir išlaikyti savo srities talentus, dėl kurių esame išskirtiniai ir kurie yra labai svarbūs mūsų vizijai įgyvendinti. Norime sukurti stiprią organizacinę kultūrą, kuri apibrėžia, kas mes esame ir kaip vykdomė savo veiklą. Tai visų zoologijos sodo darbuotojų gerovės ir pasitenkinimo pagrindas.

Pagrindinis Lietuvos zoologijos sodo tikslas – biologinės įvairovės išsaugojimas ir gamtosaugos žinių populiarinimas. 85-erius metus lankytojai čia gali daugiau sužinoti apie laukinę gamtą. Iki rekonstrukcijos LZS kolekciją sudarė daugiau kaip 2000 vienetų gyvūnų, apie 250 rūšių, iš kurių $\frac{1}{3}$ įtrauktos į Lietuvos ir Tarptautinę raudonąsias knygas. 2021 m. pabaigoje mūsų kolekciją sudarė bestuburiai, žuvys, amfibijos, ropliai, paukščiai, žinduoliai.

Mes prisidedame prie pasaulyje nykstančių gyvūnų rūšių išsaugojimo. Europos nykstančių rūšių išsaugojimo programoje visoje Europoje dalyvauja beveik 400 skirtingų gyvūnų rūšių, tarp jų ir mūsų zoologijos sode esanti Rotšildo žirafa ir kitos gyvūnų rūšys. Lietuvos zoologijos sodo prižiūrėtojai nuolat rūpinasi savo gyvūnais. Mes dirbame, mokomės ir kuriame, kad galėtume dalytis žiniomis apie laukinės gamtos ir buveinių išsaugojimą. LZS nuo 2010 m. sėkmingai dalyvauja nykstančių rūšių gausinimo Lietuvoje projektuose – balinių vėžlių, raudonpilvių kūmučių, niūriaspalvių auksavabalių, didžiųjų apuokų ir lūšių. Pasibaigus projektams ir toliau bus vykdomos tęstinės veiklos.

Po rekonstrukcijos projekto Lietuvos zoologijos sode laikomos rūšys bus atrenkamos laikantis Europos zoologijos sodų ir akvariumų asociacijos (EAZA) rekomendacijų. Tarp atrankos kriterijų yra populiacijos gyvybingumas ir rūšies apsaugos būklė laukinėje gamtoje, jos valdymas veisimo programose, taip pat gerovės standartas, kurį mes galime užtikrinti. Pagrindinis principas – maksimaliai padidinti mūsų kolekcijos indėlį į nykstančių rūšių išsaugojimą.

Mes sieksime užtikrinti gyvūnų gerovę, įgyvendindami veiksmingas saugomų, nykstančių rūšių ir/ar buveinių išsaugojimo veiklas.

Po LZS rekonstrukcijos mes išplėsime retų ir nykstančių rūšių kolekciją, kad taptume nacionalinės reikšmės biologinės įvairovės išsaugojimo centru, prisidėsime prie nykstančių gyvūnų rūšių išsaugojimo tarptautiniu mastu, dalyvaudami retų gyvūnų rūšių išsaugojimo programose.

Mes sėkmingai veisėme nykštukinius begemotus, antilopes gnu, zebrus, pekarius (rūšių nebeliko), lūšis, korsakus, guanakus, maras, tigrus, kapucinus, miškines kates, manulus. Šiuo metu veisiami tamarinai, stumbrai, snieginiai ožiai.

Ateityje planuojama formuoti zebių, paprastųjų kapucinių, avijaučių, arba takinių, pilkarusvių kengūrų besiveisiančias grupes. Mes užtikrinsime, kad zoologijos sode būtų laikomos nykstančios rūšys ir atkreipsime lankytojų dėmesį į rūšių nykimo gamtoje priežastis.

1.3. TYRIMAI IR PROJEKTAI

Zoologijos sodų veikla siekiama aktyviai prisidėti prie laukinės faunos apsaugos ir biologinės įvairovės išsaugojimo. Modernūs zoologijos sodai atlieka gyvūnų gerovės tyrimus ir savo veikla prisideda prie biologinės įvairovės išsaugojimo (Sikkema ir kt., 2015).

Lietuvos zoologijos sodas prisideda prie labiausiai nykstančių rūšių išsaugojimo. Mes dalyvaujame nacionaliniuose laukinės gamtos išsaugojimo projektuose, siekdami išsaugoti įvairias nacionalines rūšis ir jų buveines. 2022 m. užbaigėme daugiau nei 10 metų trukusius balinių vėžlių ir raudonpilvių kūmučių veisimo ir išsaugojimo gamtosauginius projektus. Projektų dėka į laisvę buvo paleista daugiau nei 1000 balinių vėžlių ir 477 vienetai raudonpilvių kūmučių jauniklių. Pasiękti projektų rezultatai įrodo, kad galime išsaugoti ir palaikyti gyvybingas gyvūnų populiacijas, kurios, be žmogaus įsikišimo, tiesiog išnyktų.

Lietuvos zoologijos sodo darbuotojai planuoja aktyviai prisidėti prie tarptautinių zoologijos sodų tyrimų projektų, taip pat atliksime savo tyrimus bendradarbiaudami su kitomis organizacijomis ir mokslo įstaigomis. Mes sieksime savo mokslinį darbą sutelkti į zoologijos sodų projektus, apimančius įvairias temas, įskaitant gamtosaugą, veterinariją ir lankytojų patirties tyrimus. Principai, kuriais vadovausimės tyrimuose, – tai nauda mūsų globojamiems gyvūnams zoologijos sode, natūralios gamtos populiacijose įgyvendinant biologinės įvairovės išsaugojimo ir švietimo tikslus. Gauta tyrimų informacija bus prieinama ir kitiems zoologijos sodams, įstaigoms, projektų partneriams, vykdančioms artimas veiklas.

Mūsų strategija grindžiama praeities ir dabarties kolegų pasiekimais, siekiant užtikrinti, kad Lietuvos zoologijos sodas išliktų gyvūnų gerovės, biologinės įvairovės išsaugojimo ir mokslo centru.

1.4. LANKYTOJAI

Kasmet visame pasaulyje zoologijos soduose ir akvariumuose apsilanko daugiau nei 700 mln. žmonių. Miestų centruose įsikūrę zoologijos sodai yra patraukli gamtos oazė lankytojams. Turistų lankomi miestai sudaro galimybes miestų zoologijos sodams pritraukti daug lankytojų, o lėšos iš parduotų bilietų skiriamos gyvūnų priežiūrai, tyrimams ir išsaugojimui.

Gyvūnų stebėjimas yra pagrindinė apsilankymo zoologijos sode priežastis (Nygren ir Ojalampi, 2018). Tyrimais nustatyta, kad zoologijos soduose lankytojams labai svarbu ekspozicijų ir aplinkos natūralumas bei interaktyvumas (Lukas ir Ross 2014), gyvūnų aktyvumas ir akių kontaktas su gyvūnais (Powell ir Bullock, 2014), gyvūnų charizma (Smith ir Sutton, 2008). Lankytojai be švietėjiškų tikslų, zoologijos sode gali lankytis dėl daugybės priežasčių, įskaitant laisvalaikio veiklas ir bendravimą (Godinez ir Fernandez, 2019).

Mes siekiame įkvėpti savo lankytojus aistrą laukinei gamtai ir įsipareigojimą ją saugoti, įsitraukti į aktyvesnę aplinkosaugos veiklą. Sieksime tapti išskirtinės lankytojų patirties vieta, patrauklia socialine ir edukacijų erdve. Inovatyviausia zoologijos sodo dalis – naujas egzotariumas su edukacinėmis erdvėmis ir voljerais, kuri sudarys galimybes sukurti ryšį tarp lankytojų ir mūsų gyvūnų.

Istoriškai Lietuvos zoologijos sodas iki rekonstrukcijos buvo vienas gausiausiai šeimų lankomų objektų Kaune ir Lietuvoje. Pagrindinė mūsų auditorija – šeimos su vaikais, kurios sudaro didžiąją dalį mūsų lankytojų (daugiau nei 80 proc.) ir vaikai iki 5-erių metų. Tačiau apie lankytojų segmentus nedaug ką žinome (iš kur jie atvyksta, kiek vidutiniškai praleidžia laiko, koks yra pasitenkinimas patirtimi), nes paskutinis tyrimas, kuriame apklausti Lietuvos moksleiviai ir studentai, buvo atliktas 2014 m., todėl įgyvendinant strategiją planuojame skirti daugiau dėmesio tyrimams apie mūsų tikslines auditorijas, lankytojus.

Iki rekonstrukcijos (2015–2019 m.) per metus vidutiniškai sulaukdavome apie 146,4 tūkst. lankytojų: 2015 m. – 158,3 tūkst., 2016 m. – 154,4 tūkst., 2017 m. – 140,2 tūkst., 2018 m. – 150,2 tūkst., 2019 m. – 128,96 tūkst.

Mūsų iššūkis visada buvo sumažinti zoologijos sodo lankomumo sezoniskumą. Lietuvos zoologijos sode (iki rekonstrukcijos) daugiausia ekspozicijų buvo lauke ir palyginti tik nedaug paslaugų lankytojams buvo prieinamos uždarose patalpose, todėl lankymas buvo labai sezoninis. Didžiąją pajamų dalį gaudavome birželio–rugpjūčio mėn., tada sulaukdavome ir didžiausių lankytojų srautų. Mes kuriame patrauklias erdves gyvūnams ir lankytojams, siekdami ilginti lankytojų praleidimo laiką zoologijos sode, tinkamą lankyti bet koku oru visais metų laikais. Po rekonstrukcijos didės uždarytų patalpų plotas (gamtamokslinio švietimo centro (egzotariumo) pastatas), tai užtikrins didesnį patrauklumą ir ekspozicijų įvairovę šaltuoju metų laiku.

Siekdami padidinti zoologijos sodo lankomumą, sutelksime dėmesį į ne piko laikotarpius (akcijos, nuolaidos ir pan.), komunikacijos kanalais didinsime zoologijos

sodo žinomumą mūsų šalies ir kaimyninių šalių rinkose, orientuodamiesi į svarbiausią savo tikslinę auditoriją – šeimas. Mūsų papildomos galimybės – pritraukti kitus tikslinius segmentus, tokius kaip jaunimas (18–25 m.), vyresnio amžiaus žmonės (65+ m.), tarptautiniai turistai, kurie lankosi Lietuvoje ar Kauno mieste.

Prognozuojame, kad po rekonstrukcijos Lietuvos zoologijos sodas pritrauks didelį lankytojų skaičių ir tai generuos naujus iššūkius, kuriuos turėsime įveikti, kad patenkintume vis aukštesnius lankytojų lūkesčius. Lankytojai Lietuvos zoologijos sodą lygins su zoologijos sodais Europoje ar kaimyninėse šalyse, o ne su konkurentais Lietuvoje. Planuojame gerinti mūsų lankytojų patirtį zoologijos sode. Atsižvelgiant į tai, tikslinga atnaujinti ir didinti paslaugų įvairovę (maitinimo ir prekybos suvenyrais paslaugos, šiuolaikiškos žaidimų aikštelės, aktyvaus laisvalaikio veiklos įvairaus amžiaus vaikams). Turime investuoti į modernios lankytojų infrastruktūros kūrimą, išlaikant aukštus klientų aptarnavimo standartus, todėl vykdant veiklą reikės tolesnės zoologijos sodo plėtros.

Lietuvos zoologijos sodo modernizavimas ir žinomumo augimas gali lemti prieinamumą ribojančius veiksnius, pavyzdžiui, automobilių stovėjimo vietų trūkumą ar nepakankamą pasiekiamumą.

1.5. RINKODARA IR RYŠIAI SU VISUOMENE

Rinkodara ir komunikacija formuoja zoologijos sodo įvaizdį ir reputaciją. Rinkodara yra procesas, kurio metu zoologijos sodas pristatomas ir reklamuojamas potencialiems lankytojams, suinteresuotoms šalims. Svarbiausios rinkodaros sritys zoologijos sodų veikloje: zoologijos sodo įvaizdis / reputacija, rinkos tyrimai ir atsiliepimai, darbas su rėmėjais, viešieji ryšiai. Rinkodaros ir komunikacijos priemonėmis sieksime formuoti teigiamą zoologijos sodo įvaizdį / reputaciją, skatinti pardavimus (zoologijos sodo lankytojų nupirktų bilietų skaičius) ir pritraukti rėmėjų lėšų.

Rinkodara ir ryšiai su visuomene yra labai svarbūs didinant mūsų auditorijos pasiekiamumą. Pripažįstame, kad kol kas neišnaudojame visų komunikacijos kanalų galimybių, kuriais plačiajai auditorijai būtų pristatomi įvairūs zoologijos sodo veiklos aspektai (gyvūnų perkėlimas, veisimas, veterinarinė priežiūra ir biologinės įvairovės išsaugojimas). Pavyzdžiui, televizijos kanalų panaudojimas galėtų pritraukti itin plačią auditoriją.

Pastaraisiais metais socialinės žiniasklaidos paskyros buvo neatsiejama mūsų rinkodaros dalis, leidžianti tiesiogiai bendrauti su savo auditorija, tačiau auditorija nėra didelė (2022 m. „Facebook“ paskyra turėjo 19,2 tūkst. žmonių auditoriją, „Instagram“ paskyra – 1,4 tūkst., „YouTube“ – 0,13 tūkst. 2022 m. „Facebook“ socialiniame tinkle įsitraukimas buvo 11 proc., o „Instagram“ įsitraukimas – 7 proc.

1.6. VISUOMENĖS ŠVIETIMAS IR MOKYMOSI GALIMYBĖS

Zoologijos sodai per pastaruosius 40 metų išgyveno transformaciją, kai dėmesys nuo pramogų perėjo prie gamtosauga grįsto švietimo ir šie pokyčiai vis dar tebevyksta. Zoologijos sodų vaidmuo – skatinti visuomenės mokymą ir švietimą biologinės įvairovės išsaugojimo srityje. Zoologijos sodų siekiamybė – būti švietimo lyderiais gamtosaugos srityje (Roe ir kt., 2014). Naujausiais tyrimais nustatyta, kad vaikai mokosi lankydami zoologijos sode, ypač kai tuo pačiu metu dalyvauja edukacinėse veiklose (Collins ir kt., 2020).

Svarbus Lietuvos zoologijos sodo vaidmuo yra supažindinti ir mokyti lankytojus apie gamtos pasaulį. Jei norime, kad išsaugojimas būtų sėkmingas, mes turime įkvėpti žmones rūpintis gyvūnais ir mokyti apsaugoti buveines visame pasaulyje.

Jau 85-tus metus Lietuvos zoologijos sodas skleidžia gamtamokslio švietimo žinią Lietuvos visuomenei. Šiuo metu vedamos išvažiuojamosios ir nuotolinės teminės, kultūros paso edukacijos. Didžiuojamės turimais edukologais, kurie padeda pažinti

gyvąją gamtą ir ugdo teigiamą požiūrį į bet kokią gyvybės formą. Vykdomose edukacijose didžiausias dėmesys skiriamas rūšių nykimo priežastims analizuoti, išsaugoti, skirtingų gyvūnų rūšių santykiui su žmogumi ir kaip kiekvienas iš mūsų gali prisidėti prie gyvosios gamtos išsaugojimo. 2022 m. Lietuvos zoologijos sodo edukacijas išklausė apie 10 tūkst. vaikų ir moksleivių. Edukacijos buvo vedamos ir specialiosiose mokyklose, senelių namuose, miesto renginiuose. Edukacijos buvo parengtos trimis skirtingomis kalbomis pagal 19 skirtingų temų, kurios buvo pritaikytos individualiai pagal grupių poreikius ir amžių.

Po rekonstrukcijos išplėsimė tiesioginių ir virtualių mokymosi programų įvairovę, tai suteiks galimybę gamtosaugos švietimo klausimais pasiekti didesnę visuomenės dalį, skatinti didesnę tikslinių auditorijų įsitraukimą. Švietimo programos bus skirtos ikimokyklinio ir mokyklinio amžiaus grupėms, atsižvelgiant į konkrečias kiekvieno raidos etapo ypatybes.

Švietimo srityje svarbią vietą užima studentų ir savanorių mokymas, apimantis ryšių su akademinėmis institucijomis ir vietos bendruomenėmis puoselėjimą. Zoologijos sodo savanorių programa kol kas nėra nusistovėjusi, todėl labai trūksta aktyvaus visuomenės įsitraukimo. Taip pat skatinsime studentų projektus, kuriais jie galėtų prisidėti prie zoologijos sodo vykdomų mokslinių tyrimų, bendradarbiausime su universitetais ir kitomis akademinėmis institucijomis, kad jaunieji biologai, veterinarijos gydytojai, aplinkosaugininkai, mokslininkai galėtų inicijuoti projektus, dalyvauti stažuotėse zoologijos sode.

1.7. FINANSINIAI IŠŠŪKIAI

Lietuvos zoologijos sodas labai priklauso nuo lankytojų pajamų, dėl to esame ypač pažeidžiami dėl įgyvendinamo rekonstrukcijos projekto ir įvykių, susijusių su tarptautinio turizmo rizikomis (COVID-19 pandemija, karas Ukrainoje).

Didėjančios komunalinių paslaugų išlaidos, ekonominė krizė ar parama kitoms organizacijoms gali neigiamai paveikti mūsų, kaip finansinės paramos gavėjo, tikslų įgyvendinimą.

Sieksime didinti mūsų pajamas, lėšų pritraukimo galimybes ir įvairovę, didindami lankytojų srautus, plėtodami partnerystes su verslo organizacijomis ir kitais rėmėjais, kadangi tik stabilus finansavimas mums gali padėti įgyvendinti užsibrėžtą viziją. Taip pat sieksime optimizuoti savo išlaidas, atsakingai valdysime savo finansus.

2. SSGG ANALIZĖ

STIPRYBĖS

- Ilgametė patirtis
- Kompetentinga komanda biologinės įvairovės išsaugojimo srityje
- Narystė EAZA (kandidato statusas)
- Didžiausias zoologijos sodas pagal teritoriją ir turimų gyvūnų rūšių skaičių Lietuvoje
- Socialiai jautrių žmonių grupių įtraukimas
- Po rekonstrukcijos pritaikytas negalią turintiems asmenims
- Gamtinė aplinka (Kauno Ažuolyno parko teritorija)
- Patraukli lokacija (miesto centre)
- Pasiekiamumas (oro uostas, traukinių stotis)
- Didžiosios dalies infrastruktūros atnaujinimas
- Po rekonstrukcijos sumažės sezoniškumas
- Edukacijos tikslinėms auditorijoms
- Prieinamumas ištisus metus (atviras lankytojams 365 dienas per metus)
- Pradėti diegti tvarumo principai (atnaujintas aptarnaujantis elektromobilių transportas)

SILPNYBĖS

- Šiuo metu neveikia dėl rekonstrukcijos
- Neaktyvi rinkodara ir komunikacija (tradicinės priemonės, socialinė žiniasklaida)
- Bendradarbiavimo stoka su Kauno miesto ir rajono savivaldybėmis, Kauno įstaigomis (pvz., turizmo skatinimo agentūra „Kaunas Inn“), gamtosaugos organizacijomis ir kt.
- Partnerystės su švietimo ir mokslo įstaigomis, kitais zoologijos sodais, Lietuvos jūrų muziejumi, NVO trūkumas
- Bendruomeniškumo trūkumas, rėmėjų neaktyvumas, jų trūkumas
- Rekonstrukcijos projektas neatliepia šiuolaikinio lankytojo poreikių (maitinimas, suvenyrai, vaikų žaidimų erdvės, vietos išskyloms ir kt.)
- Neaktyvūs pardavimai užsienio lankytojams
- Interaktyvių paslaugų ir inovacijų trūkumas
- Darbuotojų kompetencijų trūkumas (užsienio kalbos, vadybos, rinkodaros ir komunikacijos žinios)
- Darbuotojų mokymų, kvalifikacijos didinimo, gerosios patirties perėmimo iniciatyvų iš užsienio zoologijos sodų trūkumas
- Mokslinės / edukacinės veiklos trūkumas (publikacijos, projektai, seminarai, mokymai)
- Personalo trūkumas (mokslo skyrius)
- Ribotas finansavimas (rinkodara ir komunikacija, atlyginimai, moksliniai tyrimai)
- Nėra galimybės plėsti zoologijos sodo teritoriją (dėl lokacijos miesto centre)
- Nepakankamas dėmesys parko priežiūrai (invazinės rūšys), gėlininkystei
- Neįgyvendinti tvarumo principai (kompostavimas, žiedinis ūkininkavimas)
- Dalis kolekcijos žiemą neeksponuojama lankytojams

GALIMYBĖS

- Narystė tarptautinėse organizacijose (pilnateisio nario statusas EAZA, narystė WAZA (*World Association of Zoos and Aquariums*))
- Nykstančių retų rūšių kolekcijos didinimas
- Savanorystės projektai
- Rėmėjų programa
- Edukacinės programos (ikimokyklinis, mokiniams, mokytojams, studentams), neformalus ugdymas (būreliai, stovyklos), pažintis su gyvūnais per sensorinius pojūčius
- Bendradarbiavimas su gamtosaugos institucijomis už zoologijos sodo ribų
- Bendradarbiavimas su mokslo institucijomis, NVO ir kitais partneriais („Lietuvos geležinkeliai“, savivaldybės, muziejai ir pan.)
- Tarptautinis bendradarbiavimas su kitų šalių zoologijos sodais, kitomis tarptautinėmis organizacijomis
- Bendradarbiavimo galimybės vykdant mokslinę veiklą su saugomomis teritorijomis, mokslo įstaigomis, zoologijos sodais
- Visuomenės sąmoningumo ugdymas
- Partnerystė su bendruomenėmis
- Paslaugų plėtra (konferencijų salės, eko-laboratorijos, žalumas, tvarumas, mokymai)
- Privačios investicijos (co-working 'as, co-living 'as)
- Teritorijos plėtra (Mickevičiaus slėnio ir šlaitų įveiklinimas, voljerų, nepatekusių į ES projekto apimtį, atnaujinimas ir naujų įrengimas, rekreacinės zonos sukūrimas, sutartis su KTU dėl automobilių parkavimo vasaros sezonu)
- Kultūrinė veikla
- Turizmo potencialas (atvykstamasis turizmas)
- Inovacijos, interaktyvios ekspozicijos
- Atsinaujinantys energijos šaltiniai

GRĖSMĖS

- Blogėjanti ekonominė situacija (infliacija, energijos išteklių kainos)
- Demografinė padėtis (mažėjantis gyventojų skaičius, senėjanti visuomenė)
- NVO galimos demonstracijos (piketas)
- Neigiamas visuomenės požiūris į nelaisvėje laikomus laukinius gyvūnus
- Neigiama lankytojų nuomonė (nusivylimas)
- ES ar kitų fondų finansavimo trūkumas
- Sezoniškumas
- Zoologijos sodų veterinarijos specialistų trūkumas
- Kvalifikuotų specialistų trūkumas
- Statusas (biudžetinė įstaiga)
- Konkurencija dėl lankytojų su kitomis neformalaus švietimo, prasmingo laisvalaikio praleidimo formomis
- Sumažėjęs skrydžių skaičius į / iš Kauno
- ES projektais nefinansuojamos papildomos komercinės zoologijos sodo veiklos
- COVID pandemija, ekstremalios situacijos

3. LIETUVOS ZOOLOGIJOS SODOS STRATEGIJA 2023–2028 M.

3.1. VIZIJA, MISIJA, VERTYBĖS

MŪSŲ VIZIJA:

Lietuvos zoologijos sodas – modernus biologinės įvairovės išsaugojimo ir mokslo centras, kuriantis glaudų žmogaus ir gamtos tarpusavio ryšį.

Siekdami įgyvendinti šią viziją, planuojame investuoti į mūsų gamtosaugos, mokslo ir švietimo veiklas, kurioms ieškosime įvairių partnerysčių ir finansavimo šaltinių. Ketiname ir toliau plėtoti fizinę infrastruktūrą, kad pasiektume ir išlaikytume aukščiausius gyvūnų gerovės standartus ir užtikrintume kokybišką lankytojų patirtį, siekdami padidinti jų skaičių. Gyvūnų gerovė – Lietuvos zoologijos sodo vizijos pagrindas.

MŪSŲ MISIJA – išsaugoti biologinę įvairovę ateities kartoms, skatinsime žmones pažinti ir prisidėti prie gamtos bei nykstančių gyvūnų rūšių išsaugojimo.

MŪSŲ ORGANIZACIJOS VERTYBĖS:

- **GYVŪNŲ GEROVĖ.** Gyvūnų gerovė yra mūsų įsipareigojimas, todėl kuriame tinkamas gyvūnų buveines ir infrastruktūrą, atliepiančią nūdienos lankytojų lūkesčius, kad sukurtume kokybišką lankytojų patirtį.
- **ATVIRUMAS.** Mes kuriame ir dalijamės žiniomis, supažindindami ir šviesdami lankytojus apie gamtos pasaulį.
- **LYDERYSTĖ.** Mes įkvepiame žmones rūpintis gyvūnais ir šviečiame, kaip apsaugoti buveines visame pasaulyje.

- **BENDRADARBIAVIMAS.** Mes esame atviri bendradarbiavimui su įvairiomis organizacijomis, bendruomenėmis, suinteresuotomis šalimis.
- **TVARUMAS.** Savo veikla mes prisidedame prie gamtos išteklių tausojimo ir ekologiškumo puoselėjimo.

3.2. STRATEGINĖS KRYPTYS IR TIKSLAI

Tikime, kad mūsų puoselėjamos vertybės padės mums sėkmingai įgyvendinti misiją ir strateginius tikslus. Sieksime, kad mūsų veiksmai ir sprendimai atitiktų šias vertybes ir sustiprintų jų poveikį strategijos įgyvendinimui.

Įgyvendinant Lietuvos zoologijos sodo viziją, daugiausia dėmesio skirsime šioms strateginėms kryptims:

1. BIOLOGINĖS ĮVAIROVĖS IŠSAUGOJIMAS
2. VISUOMENĖS ŠVIETIMAS, BENDRUOMENĖS ĮTRAUKIMAS IR PASLAUGŲ KOKYBĖS GERINIMAS
3. TVARIOS IR BENDRUOMENIŠKOS ORGANIZACIJOS KŪRIMAS

1. BIOLOGINĖS ĮVAIROVĖS IŠSAUGOJIMAS

Šiandienis pasaulis susiduria su toliau nykstančia biologine įvairove, todėl mes siekiame prisidėti prie pasaulio ir nacionalinių saugomų, nykstančių rūšių ir/ar buveinių išsaugojimo. Didžiausią prioritetą skirsime toms rūšims ir buveinėms, prie kurių išsaugojimo mes galime prisidėti tiesiogiai.

Gyvūnų gerovė yra mūsų pareiga ir svarbiausias uždavinys. Mes esame atsakingi už gyvūnų įkurdinimo ir laikymo sąlygas, todėl rūpinsimės gyvūnų aplinkos gerinimo sąlygomis pagal konkrečių rūšių poreikius, užtikrinsime gyvūnų sveikatos priežiūros ir mitybos standartus. Mes ir toliau investuosime į fizinę zoologijos sodo plėtrą, atnaujindami ir įrengdami naujus voljerus, gerindami paukščių laikymo sąlygas.

Mes įsipareigojame, kad zoologijos sodo rūšių kolekcija bus pildoma laikantis Europos zoologijos sodų ir akvariumų asociacijos (EAZA) rekomendacijų.

Įgyvendinant pirmąją strateginę kryptį vykdysime veiksmingas saugomų ir nykstančių rūšių ir/ar buveinių išsaugojimo veiklas, užtikrinsime gyvūnų gerovę, laikantis LR ir EAZA reikalavimų, sieksime tapti pilnateisiais EAZA organizacijos nariais.

2. VISUOMENĖS ŠVIETIMAS, BENDRUOMENĖS ĮTRAUKIMAS IR PASLAUGŲ KOKYBĖS GERINIMAS

Mes siekiame padėti žmonėms užmegzti ryšį su gamta, pažadinti jų smalsumą, empatiją, pagarbą ir aistrą gamtos pasauliui. Mes pripažįstame, kad ypač svarbu veiksmingai komunikuoti dėl rūšių, genetinės įvairovės ir ekosistemų įvairovės nykimo veiksnių, grėsmių ir jų išsaugojimo klausimais. Mes turime ugdyti žmonių sąmoningumą, kad jie jaustųsi ir elgtųsi kaip gamtos saugotojai, todėl svarbu šviesti ir įkvėpti lankytojus keisti elgesį, siekiant prisidėti prie biologinės įvairovės išsaugojimo.

Mes sieksime, kad mūsų auditorija būtų įvairesnė (įvairios amžiaus grupės), įkvėpsime daugiau lietuvių ir į mūsų šalį atvykstančių keliautojų apsilankyti mūsų zoologijos sode, tai lems didėjančias iš lankytojų gaunamas pajamas. Naujai teikiamos maitinimo ir prekybos suvenyrais paslaugos ir naujos komercinės partnerystės taip pat duos daugiau pajamų. Lėšos iš parduotų bilietų ir partnerysčių bus skiriamos gyvūnų priežiūrai, tyrimams ir išsaugojimui.

Mes kursime kokybišką lankytojų patirtį, susijusią su lankytojų aptarnavimu (bilietų įsigijimas, prekyba suvenyrais, maitinimo paslaugos, žaidimų galimybės vaikams). Mes užtikrinsime kokybišką lankytojų patirtį, sieksime kūrybingai ir veiksmingai įtraukti savo lankytojus, kad paskatintume juos grįžti ar teigimai komunikuoti „iš lūpų į lūpas“ gyvai ar internete. Mes didinsime paslaugų, mažinančių

sezoniškumą, prieinamumą ir įvairovę (renginiai, festivaliai, konferencijos, parodos ir pan.).

Didelis lankytojų skaičius reiškia, kad zoologijos sodas savo informavimo kanalais pasiekia ir sudomina didelę auditoriją, todėl mes daug dėmesio skirsime didindami LZS žinomumą ir gerindami įvaizdį, atlikdami rinkos tyrimus ir vertindami atsiliepimus, stiprindami viešuosius ryšius ir darbą su rėmėjais, akcijomis, renginiais. Mes pristatysime zoologijos sodą ir reklamuosime potencialiems lankytojams ir suinteresuotoms šalims. Aktyviai ieškosime galimybių, kad mūsų skaitmeninis turinys apie gyvūnų gerovę ir rūšių išsaugojimą pasiektų kuo didesnę auditoriją.

Mes skatinsime tikslines auditorijas domėtis biologine įvairove per švietimo ir edukacines programas, demonstravimu grindžiamą patirtį, emocinius ryšius su gyvūnais. Į edukacijų programas įtrauksime ikimokyklinio amžiaus vaikus, moksleivius ir mokytojus, didinsime virtualių edukacijų prieinamumą. Moksleivių grupėms rengsime naujas švietimo ir edukacijų programas (dienos apsilankymai, stovyklos ir pan.).

Studentų, praktikantų ir savanorių įtraukimas užtikrina ryšius su akademinėmis institucijomis ir vietos bendruomene. Mes sukursime partnerystės su mokslo įstaigomis modelį (praktika, stažuotės), įtrauksime vietos bendruomenę biologinės įvairovės išsaugojimo srityse, skatinsime studentų projektus, kuriais jie prisidėtų prie LZS vykdomų mokslinių tyrimų, bendradarbiaudami su universitetų ir kitų akademinų institucijų jaunaisiais biologais, veterinarijos gydytojais, aplinkosaugos mokslininkais. Mes sudarysime galimybes savanoriauti, nes tai yra vienas iš geriausių tiesioginių būdų šviesti visuomenę ir skatinti jų įsitraukimą į biologinės įvairovės išsaugojimo veiklas.

Taip pat aktyviai dalyvausime mokslinėje veikloje ir vykdysime su biologinės įvairovės išsaugojimu susijusius mokslinius tyrimus, didinsime mokslinės veiklos rezultatų sklaidą ir publikacijų skaičių. Vykdydami mokslinę veiklą aktyviai bendradarbiausime su įvairiomis organizacijomis, zoologijos sodais.

Įgyvendinant antrąją strateginę kryptį vykdysime aktyvią komunikaciją, teiksime informaciją apie saugomas ir nykstančias gyvūnų rūšis, jų natūralių buveinių išsaugojimą ir prisiimsime lyderystę skatindami žmones suprasti jų įtaką gamtai. Taip pat užtikrinsime kokybišką lankytojų patirtį zoologijos sode, kuriame gyvūnų stebėjimas ir pažinimas, natūrali gamtinė aplinka, įkvepiančios ar interaktyvios ekspozicijos, teikiamos paslaugos didina lankytojų patyrimo vertę. Mes skatinsime tikslines auditorijas domėtis biologine įvairove per švietimo ir edukacines veiklas, emocinius ryšius su gyvūnais. Taip pat skatinsime aktyvų bendruomenės įsitraukimą į biologinės įvairovės išsaugojimo iniciatyvas ir vykdysime su biologinės įvairovės išsaugojimu susijusią mokslinę veiklą, aktyviai bendradarbiaudami su suinteresuotomis šalimis.

3. TVARIOS IR BENDRUOMENIŠKOS ORGANIZACIJOS KŪRIMAS

Darbuotojai yra mūsų svarbiausias „turtas“, todėl įsipareigojame pritraukti ir išlaikyti savo srities profesionalus ir talentus, dėl kurių esame išskirtiniai ir kurių reikia mūsų vizijai įgyvendinti. Mes investuosime į savo darbuotojų gerovę ir tobulėjimą. Norime sukurti stiprią organizacinę kultūrą, kuri apibrėžia, kas mes esame ir kaip vykdomė savo veiklą. Tai yra mūsų organizacijos gerovės ir darbuotojų pasitenkinimo pagrindas.

Lėšoms rinkti Lietuvos zoologijos sodas pastaraisiais metais neskyrė didelio dėmesio, todėl per artimiausius 5-erius metus mes įgyvendinsime aktyvią lėšų rinkimo kampaniją, kviečiančią Lietuvos gyventojus aukoti lėšas gyvūnų priežiūrai ir gerovei. Pasirengsime naują lėšų rinkimo ir rėmėjų programą, plėtosime partnerystę su verslo įmonėmis, rengsime lėšų rinkimo renginius.

Mes sieksime tapti tvaria organizacija, mažinančia poveikį aplinkai (atliekų mažinimas ir perdirbimas, energijos išteklių efektyvumo didinimas), ir įkvepiančiu pavyzdžiu mūsų lankytojams, saugančiu gamtos išteklius. Įgyvendinsime teritorijos

tvarkymo (Mickevičiaus slėnio, šlaitų įveiklinimo, upelio sutvarkymo, rekreacinės zonos sukūrimo) projektus, prisidėsime prie darnaus judumo plėtos.

Mes sieksime narystės tarptautinėse organizacijose ir tapti svarbia Europos ir pasaulio gamtosaugos organizacijų tinklo, įsipareigojusio apsaugoti rūšis ir jų buveines, dalimi.

Įgyvendindami šią strateginę kryptį mes stiprinsime darbuotojų kompetencijas ir tapsime patraukliu darbdaviu, skatinsime ir motyvuosime suinteresuotuosius subjektus remti gyvūnų gerovę, saugomų ir nykstančių rūšių, jų buveinių išsaugojimą. Taip pat stiprinsime organizacijos, kaip lyderiaujančio biologinės įvairovės išsaugojimo ir mokslo centro, įvaizdį ir vadovausimės tvarumo principais.

3.3. STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO RODIKLIAI

LZS strategijoje 2023–2028 m. numatomi šie svarbiausi strateginiai rodikliai:

- Gyvūnų gerovės užtikrinimas – planuojame parengti LZS gyvūnų gerovės vertinimo metodiką ir pradėti vertinti gyvūnų gerovės rodiklius nuo 2024 m.
- Laikomų saugomų ir nykstančių rūšių skaičiaus didinimas – iki 50 saugomų ir nykstančių rūšių (2028 m.)
- Narystė Europos zoologijos sodų ir akvariumų asociacijoje (EAZA)
- Lankytojų skaičius per 5 metus – 1 500 000 lankytojų
- Lankytojų, dalyvavusių edukacijose, skaičius per 5 metus – 100 000 lankytojų
- Lankytojų pasitenkinimo indeksas – 85 proc.

4. STRATEGINIS LIETUVOS ZOOLOGIJOS SODO 2023–2028 M. PLANAS

Toliau lentelėje pateikiamas Lietuvos zoologijos sodo 2023–2028 m. planas.

Strateginės iniciatyvos ir projektai	Rodiklio pavadinimas	Mat. vnt.	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Atsakingas asmuo
1 strateginė kryptis. Biologinės įvairovės išsaugojimas									
1.1. strateginis tikslas. Įgyvendinti veiksmingas saugomų, nykstančių rūšių ir/ar buveinių išsaugojimo veiklas									Benas
1.1.1. Dalyvavimas pasaulio saugomų ir nykstančių gyvūnų rūšių ir/ar buveinių išsaugojimo veiklose (projektai, programos ir kt.)	1.1.-1 Rūšių skaičius / veiklų skaičius / buveinių skaičius	vnt.	18/1	25/1	26/1	28/2	30/2	32/2	Kuratoriai
1.1.2. Dalyvavimas nacionalinių rūšių ir/ar buveinių išsaugojimo veiklose	1.1.-2 Rūšių skaičius / veiklų skaičius / buveinių skaičius	vnt.	8/4/4	10/4/4	12/4/4	13/4/4	14/4/4	14/4/4	Kuratoriai / projektų koordinadoras
1.1.3. Saugomų ir nykstančių gyvūnų rūšių tikslinis genofondo formavimas ir saugojimas	1.1.-3 Kolekcijos rūšių skaičius	vnt.	39	44	47	49	50	50	Benas
1.2. strateginis tikslas. Užtikrinti laikomų gyvūnų gerovę, plėtojant kokybiškas gyvūnų įkurdinimo ir laikymo sąlygas, vadovaujantis LR ir EAZA reikalavimais									Lauras / Benas
1.2.1. Gyvūnų gerovės, sveikatos ir jų laikymo sąlygų užtikrinimas	1.2.-1 Visų Zoologijos sodų patikrinimų ar kitos institucijos komisijos teigiama išvada	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip	Gintarė
1.2.2. ES rekonstrukcijos projekto užbaigimas	1.2.-2 Projekto įgyvendinimas	Taip	Taip						Lauras, Gintautas
1.2.3. Voljerų, nepatekusių į ES projekto apimtį atnaujinimas ir naujų	1.2.-3 Atnaujintų voljerų skaičius / naujų voljerų skaičius	vnt.	1	2	2	2	2	2	Lauras, Gintautas

Strateginės iniciatyvos ir projektai	Rodiklio pavadinimas	Mat. vnt.	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Atsakingas asmuo
įrengimas (paukščių tvenkiniai, paukščių dalis, pakraščio zona)									
1.3. strateginis tikslas. Tapti pilnateisiais EAZA organizacijos nariais									Benas
1.3.1. EAZA komisijos patikrinimo ataskaitoje nurodytų trūkumų pašalinimas	1.3.-1 Pilnateisės narystės statusas (akreditacija)	Taip		Taip					Gintarė, Benas
2 strateginė kryptis. Visuomenės švietimas, bendruomenės įtraukimas ir paslaugų kokybės gerinimas									
2.1. strateginis tikslas. Vykdyti aktyvią komunikaciją, teikti informaciją apie laukinius gyvūnus ir jų natūralių buveinių išsaugojimą, priimti lyderystę skatinant suprasti žmonių poveikį gamtai									Aida
2.1.1. Aktyvi informacijos sklaida komunikacijos kanalais	2.1.-1 Lankytojų skaičiaus augimas	Vnt.	50 000	400 000	270 000	260 000	260 000	260 000	Aida
2.1.2. Efektyvi partnerystė su NVO, nuomonės lyderiais ir kt.	2.1.-2 Iniciatyvų skaičius	vnt.	1	3	5	7	8	8	Aida
2.1.3. Viešųjų paskaitų, diskusijų ir kitų renginių organizavimas	2.1.-3 Renginių skaičius	vnt.	1	30	30	30	30	30	Aida
2.2. strateginis tikslas. Užtikrinti kokybišką lankytojų patirtį zoologijos sode, kuriame gyvūnų stebėjimas ir pažinimas, gamtinė aplinka, įkvepiančios ar interaktyvios ekspozicijos, teikiamos paslaugos didina lankytojų patyrimo vertę									Aida
2.2.1. Informacijos prieinamumo didinimas lankytojams	2.2.-1 Informacijos prieinamumo vertinimas (lankytojų pasitenkinimo tyrimas)	% / indeksas	Po 1 tyrimo						Aida
2.2.2. Paslaugų pasiūlos didinimas, mažinant sezoniskumą	2.2.-2 Paslaugų pasiūlos vertinimas (lankytojų pasitenkinimo tyrimas)	% / indeksas	Po 1 tyrimo						Aida
2.2.3. Skaitmeninių technologijų diegimas	2.2.-3 Parduotų bilietų (el.) skaičiaus augimas / programėlės atsisiuntimų augimas	%	Po 1 tyrimo	20/20	15/15	15/15	15/15	15/15	Evelina, Rimantas, Tadas

Strateginės iniciatyvos ir projektai	Rodiklio pavadinimas	Mat. vnt.	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Atsakingas asmuo
2.3. strateginis tikslas. Skatinti tikslines auditorijas domėtis biologine įvairove per švietimo ir edukacines veiklas, demonstravimu grindžiamą patirtį, emocinius ryšius su gyvūnais									Kristė
2.3.1. Partnerystės įgyvendinimas su aukštojo / profesinio mokslo / mokymo įstaigomis	2.3.-1 Bendradarbiavimo sutarčių skaičius su aukštojo / profesinio mokymo įstaigomis	vnt.	4	5	6	6	6	6	Kristė
2.3.2. Ekskursijos ir edukacijos (gyvos, nuotolinės)	2.3.-2 Edukacijų skaičius ir ekskursijų skaičius	vnt.	200/200	300/700	300/700	300/700	300/700	300/700	Aida
2.3.3. Edukacinių programų specialiuosius poreikius turintiems asmenims įgyvendinimas	2.3.-3 Edukacinių programų skaičius	vnt.	0	1	2	3	3	3	Visos kuratorės, kuria specialistas+ edukologas
2.4. strateginis tikslas. Skatinti aktyvų bendruomenių įsitraukimą į biologinės įvairovės išsaugojimo iniciatyvas									Jelena
2.4.1. Savanorių programos parengimas ir įgyvendinimas	2.4.-1 Savanorių skaičius	vnt.	20	40	50	60	80	80	Jelena
2.4.2. Praktikantų administravimo programos parengimas (asmenys iš mokymo įstaigų)	2.4.-2 Praktikantų skaičius	vnt.	15	30	30	30	30	30	Jelena
2.4.3. Bendruomenės telkimas bioįvairovės išsaugojimo srityse	2.4.-3 Inicijatyvų su bendruomenėmis skaičius	vnt.	1	3	3	3	3	3	Evelina
2.5. strateginis tikslas. Vykdyti su biologinės įvairovės išsaugojimu susijusius mokslinius tyrimus ir aktyviai dalyvauti mokslinėje veikloje									Kristė
2.5.1. Mokslinės veiklos (projektai, tyrimai) vykdymas ir publikacijų rengimas	2.5.-1 Projektų / tyrimų / publikacijų skaičius (straipsniai, stendiniai pranešimai ir kt.)	vnt.	1 / 4 / 7	1 / 4 / 6	1 / 4 / 6	1 / 4 / 6	1 / 4 / 6	1 / 4 / 6	Projektų koordinatorius / mokslo skyrius
2.5.2. Bendradarbiavimas su įvairiomis organizacijomis ir zoologijos sodais, vykdant	2.5.-2 Bendradarbiavimo sutarčių skaičius / renginių skaičius	vnt.	1 / 0	1 / 1	1 / 1	1 / 1	1 / 1	1 / 1	Kristė

Strateginės iniciatyvos ir projektai	Rodiklio pavadinimas	Mat. vnt.	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Atsakingas asmuo
mokslinę veiklą, rengiant ir publikuojant straipsnius									
3 strateginė kryptis. Tvarios ir bendruomeniškos organizacijos kūrimas									
3.1. strateginis tikslas. Stiprinti darbuotojų kompetencijas ir tapti patraukliu darbdaviu									Evelina
3.1.1. Darbuotojų kompetencijų ugdymas	3.1.-1 Apmokytų darbuotojų skaičius	vnt.	108	108	108	108	108	108	Evelina
3.1.2. Darbdavio patrauklumo didinimas	3.1.-2 Darbuotojų įsitraukimo indeksas	indeksas	Po 1 tyrimo						Evelina, Rimantas
3.1.3. Kompetencijų ir patirties mainų organizavimas	3.1.-3 Darbuotojų, dalyvaujančių kompetencijų ir gerosios patirties mainų iniciatyvose, skaičius	vnt.	10	10-15	10-15	10-15	10-15	10-15	Evelina, Rūta
	3.1.-4 Gerosios patirties pasidalijimo iniciatyvų skaičius (skaidrės)	vnt.	3	4	4	4	4	4	Evelina ir visos kuratorės
3.2. strateginis tikslas. Skatinti ir motyvuoti suinteresuotuosius subjektus remti gyvūnų gerovei, rūšių ir buveinių išsaugojimą									Aida
3.2.1. Rėmėjų programos (įskaitant 1,2 proc. paramą ir renginius, rėmėjų pusryčius) parengimas	3.2.-1 Parengta rėmėjų programa	Taip	Taip						Aida
3.2.2. Rėmėjų programos įgyvendinimas	3.2.-2 Paramos vertės apimtys	Eur	100 000	150 000	170 000	190 000	200 000	200 000	Aida
3.3. strateginis tikslas. Stiprinti organizacijos, kaip lyderiaujančio biologinės įvairovės išsaugojimo ir mokslo centro, įvaizdį									Benas
3.3.1. Dalyvavimas tarptautinėse organizacijose (IZEA – Aida, EAZA – CEO)	3.3.-1. Narysčių tarptautinėse organizacijose skaičius	vnt.	0	2	3	3	3	4	Aida, CEO

Strateginės iniciatyvos ir projektai	Rodiklio pavadinimas	Mat. vnt.	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Atsakingas asmuo
3.3.2. Rinkodaros ir komunikacijos strategijos parengimas	3.3.-2 Parengta rinkodaros strategija	Taip		Taip					Aida
3.3.3. Rinkodaros ir komunikacijos strategijos įgyvendinimas	3.3.-3 Įgyvendinimo rodiklius patikslinti po parengimo								Aida
3.4. strateginis tikslas. Įgyvendinti tvarumo principus									Ūkio skyrius
3.4.1. Atsinaujinančios energijos efektyvumo projekto įgyvendinimas	3.4.-1 Išlaidų el. energijai sutaupymai (2024 m. bazė)	%			5	10	10	10	
3.4.2. Administracinių patalpų ir lankytojams skirtos infrastruktūros plėtra	3.4.-2 Įgyvendintų infrastruktūros objektų skaičius	vnt.			1	1	1	1	
3.4.3. Integracija į Kauno miesto darnaus judumo planą	3.4.-3 (rodiklis bus patikslintas po LZS atstovų susitikimo su Kauno m. savivaldybės atstovais ir integracijos klausimų aptarimo)								
3.5. strateginis tikslas. Įveikinti nenaudojamas teritorijas									Ūkio skyrius
3.5.1. Upelio sutvarkymas, rekreacinės zonos sukūrimas	3.5.-1 Projekto įgyvendinimas	Taip	Taip	Taip	Taip				Lauras, Gintautas
3.5.2. Mickevičiaus slėnio įveiklinimas	3.5.-2 Projekto įgyvendinimas	Taip					Taip	Taip	Lauras, Gintautas
3.5.3. Šlaitų įveiklinimas (iš viso 6 ha)	3.5.-3 Projekto įgyvendinimas	ha		2	2	2			Lauras, Gintautas

ŠALTINIAI

1. Collins, C., Corkery, I., McKeown, S., McSweeney, L., Flannery, K., Kennedy, D., & O’Riordan, R. (2020). Quantifying the long-term impact of zoological education: a study of learning in a zoo and an aquarium. *Environmental Education Research*, 26(7), 1008-1026.
2. ES Tarybos direktyva 1999/22/EB, susijusi su laukinių gyvūnų laikymu zoologijos soduose ir ES Zoologijos sodų direktyvos gerosios praktikos dokumentas. Prieiga: <https://ec.europa.eu/environment/nature/pdf/Zoos%20Directive%20Good%20Practices%20-%20LT.pdf>
3. Europos zoologijos sodų ir akvariumų asociacijos (The European Association of Zoos and Aquaria, EAZA) dokumentai ir standartai.
4. Fraser, J., & Switzer, T. (2021). *The Social Value of Zoos*. Cambridge University Press.
5. Gyvūnų gerovės zoologijos soduose užtikrinimas. Zoologijos sodo tikrinimo metodika. Prieiga: <https://am.lrv.lt/uploads/am/documents/files/Laukini%C5%B3%20gyv%C5%ABn%C5%B3%20laikymas%20nelaisv%C4%97je/Kurk%20Lietuvai%20pristatymas%202022%2002%2025-3.pdf>
6. Godinez, A. M., & Fernandez, E. J. (2019). What is the Zoo Experience? How Zoos Impact a Visitor’s Behaviors, Perceptions, and Conservation Efforts. *Frontiers in Psychology*, 10, 1746.
7. Jungtinių Tautų Biologinės įvairovės konvencija. Prieiga: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.19850?jfwid=>
8. Lukas, K. E., & Ross, S. R. (2005). Zoo Visitor Knowledge and Attitudes toward Gorillas and Chimpanzees. *The Journal of Environmental Education*, 36 (4), 33.

9. Nygren, N. V., & Ojalammi, S. (2018). Conservation education in zoos: A literature review. *TRACE: Journal for Human-Animal Studies*, 4, 62-76.
10. Pasaulio zoologijos sodų ir akvariumų asociacija (World Association of Zoos and Aquariums, WAZA) dokumentai ir rekomendacijos.
11. EAZA etikos kodeksas. Prieiga: [EAZA-Code-of-Ethics2015.pdf](#)
12. Powell, D. M., & Bullock, E. V. (2014). Evaluation of factors affecting emotional responses in zoo visitors and the impact of emotion on conservation mindedness. *Anthrozoös*, 27(3), 389-405.
13. Roe, K., McConney, A., & Mansfield, C. F. (2014). The role of zoos in modern society – A comparison of zoos' reported priorities and what visitors believe they should be. *Anthrozoös*, 24, 529–541.
14. Sikkema, R., Rodríguez-Guerra, M., Herranz Muñoz, V., Galhardo, L., Fàbregas, M., & Schrijver, R. (2015). ES Zoologijos sodų direktyvos gerosios praktikos dokumentas. Europos Sąjungos leidinių biuras, Liuksemburgas. Prieiga: <https://ec.europa.eu/environment/nature/pdf/Zoos%20Directive%20Good%20Practices%20-%20LT.pdf>
15. Smith, L., Broad, S., & B. Weiler (2008). A Closer Examination of the Impact of Zoo Visits on Visitor Behaviour. *Journal of Sustainable Tourism*, 16(5): 544–562.